

Franz
Schubert
1797-1828

“No conec cap altre compositor que plasmí un món propi tan perfecte com Schubert. Per a mi, això és una de les qüestions més enigmàtiques de la Història de la Música. [...] Schubert és absolutament coherent, sense fissures. No trobo en cap altre època un fenomen així.”

Nikolaus Harmoncourt

Schubertiada
Vilabertran

Katharina Konradi, soprano
Wolfram Rieger, piano

Lieder de Mendelssohn, Schubert,
Debussy, Rakhmàninov i Strauss

Divendres 17 d'agost,
21:00h

#Debut

#Inauguració

#mestreRieger

11' **FELIX MENDELSSOHN**
Auf Flügeln des Gesanges, op. 34/2 (1834)
Venetianisches Gondellied, op. 57/5 (1842)
Neue Liebe, op. 19/4 (1832)
Andres Maienlied (Hexenlied), op. 8/8 (1828)

21' **FRANZ SCHUBERT**
Heimliches Lieben, D. 922 (1827)
Suleika I, D. 720 (1821)
Suleika II, D. 717 (1821)
Nacht und Träume, D. 827 (1823)
Die Sterne, D. 939 (1828)

10' **CLAUDE DEBUSSY**
Voici que le printemps, L. 52 (1884)
Fantoques, L. 21 (1881-82)
Romance, L. 79/1 (1891)
Paysage sentimental, L. 45 (1883)
Mandoline, L. 29 (1881-82)

—— PAUSA ——

13' **SERGUEI RAKHMÀNINOV**
Son, op. 38/5 (1916)
Ne poi, krassavitsa, pri mne, op. 4/4 (1892)
Ostrovok, op. 14/2 (1896)
Oni otvetxali, op. 21/4 (1902)

20' **RICHARD STRAUSS**
Die erwachte Rose, Av. 60 (1880)
Schlagende Herzen, op. 29/2 (1895)
Schlechtes Wetter, op. 69/5 (1918)
Ständchen, op. 17/2 (1886)
Meinem Kinde, op. 37/3 (1897)
Ich schwebe, op. 48 (1900)
Allerseelen, op. 10/8 (1885)

www.schubertiada.cat

Katharina
Konradi,
soprano

Els premis del Deutsche Musikwettbewerb i la Fundació Walter und Charlotte Hamen (2017) van marcar un punt d'inflexió en la seva encara curta carrera; tot seguit va participar en la inauguració de la temporada 2017/18 de la NDR Elbphilharmonie Orchester i va debutar en l'Òpera d'Hamburg com a Ännchen (*Der Freischütz*). Des de la temporada 2015/16 forma part de la companyia de l'Òpera de Wiesbaden, on interpreta, entre d'altres papers, Pamina (*La flauta màgica*), Susanna (*Les noces de Figaro*), Zerlina (*Don Giovanni*) o Zdenka (*Arabella*). Ha estat també convidada de l'Orquestra de la Tonhalle de Zuric, l'Orquestra Filharmónica de Dresden o l'Orquestra de París. Nascuda a Bixkek (Kirguizistan), va començar la seva formació com a cantant amb Julie Kaufmann el 2009, a Berlín. Va completar el seu màster en interpretació de *lied* amb Christiane Iven i Donald Sulzen a la Hochschule für Musik und Theater de Munic.

Debuta enguany a la Schubertiada.

Wolfram
Rieger,
piano

Va estudiar a la Hochschule für Musik a Munic amb Erik Werba i Helmut Deutsch i va assistir a diverses classes magistrals amb Elisabeth Schwarzkopf i Dietrich Fischer-Dieskau. Va començar a ensenyar a la Hochschule de Munic el 1991 quan encara era estudiant; el 1998 es va convertir en professor de la Hochschule für Musik "Hanns Eisler" de Berlín i celebra regularment classes magistrals a Europa i el Japó. És convidat regularment a importants centres de música i festivals de tot el món, com ara les Schubertiades de Feldkirch i Vilabertran, el Concertgebouw d'Amsterdam, el Wigmore Hall de Londres i el Konzerthaus i el Musikverein de Viena. Ha acompanyat, entre d'altres, Brigitte Fassbaender, Barbara Bonney, Juliane Banse, Michelle Breedt, Thomas Hampson, Dietrich Fischer-Dieskau, Matthias Goerne i Thomas Quasthoff.

Wolfram Rieger va debutar a la Schubertiada a Vilabertran a la primera edició, l'any 1993. Enguany hi participa per setzena vegada.

Paralelismes

Silvia Pujalte Piñán, divulgadora musical especialitzada en *lied*

Comencem la Schubertiada *en les ales del cant*. Les ales del cant, les ales del vent de l'est i de l'oest, les ales dels somnis, les ales de l'amor o les ales d'un àngel ens transportaran a paisatges musicals distants en el temps i l'espai per explicar-nos, una vegada i una altra, les mateixes històries eternes d'amor.

Ni Heine ni cap dels poetes alemanys seduïts per l'orientalisme van conèixer de primera mà les exòtiques terres que descrivien, però això no va ser obstacle perquè els seus paisatges poètics fossin recer dels amors que cantaven. A *Auf Flügeln des Gesanges*, el poeta ens transporta a un jardí il·luminat per la lluna, a la riba del Ganges, convertit per **Felix Mendelssohn** en una deliciosa escena pastoral. Un lloc igualment idíl·lic, Venècia, és l'escenari de la primera serenata de la vetllada, *Venetianisches Condellied*, on el compositor ens ofereix un cop més les seves elegants melodies. De fet, la nit emmarca els seus quatre *lieder*, perquè les inquietants aventures de l'humà que gosa guaitar la reina dels elfs a *Neue Liebe* i l'esbojarrat sàbat (disculpeu la redundància) de *Hexenlied* les il·lumina també la lluna.

Els *lieder* de Mendelssohn i **Franz Schubert** que escoltarem avui estan propers temporalment i culturalment. Tanmateix, ens mostren dues maneres d'acostar-se al gènere. Mendelssohn beu directament de les pautes marcades per Goethe i compositors com Reichardt i Zelter, que apunten cap a la senzillesa; l'alegria, l'esperit juganer i la transparència que reconeixem en l'obra del compositor amaren també les seves cançons. Sempre hi ha llum als *lieder* de Mendelssohn, com sempre hi ha ombres als de Schubert, més enllà del que ens suggereixin, en tots dos casos, les paraules dels poetes.

Ho trobem així ja en els tres primers *lieder* de Schubert que escoltarem, amb poemes de dues dones. A *Heimliches Lieben*, Schubert amaga el secret del títol (és a dir, que les paraules de Karoline Luise von Klenke són per a la seva amiga Myrtil), callat modestament per la veu, en l'elaborat i apassionat acompanyament.

Marianne von Willemer també ens parla de l'amor amb més gosadia del que s'estilava a l'època, si més no en públic; potser per això Goethe, a qui anaven adreçats els cants de Suleika/Marianne, va fer passar tots dos poemes per seus. *Suleika I* i *Suleika II* ens porten novament a l'Orient; allà, els vents de l'est i de l'oest són portadors de missatges amorosos i la música ens atrapa en els remolins de sentiments i incerteses que aixequen. *Nacht und Träume* ens torna a la nit; aquest himne íntim i emotiu, una de les joies del recital, ens parla del poder dels somnis, i ens suggereix que només la nit ens pot oferir la pau que el dia ens nega. Potser per això cal que ens recomforti la serena *Die Sterne*, amb la certesa que els estels vetllen per nosaltres.

A la segona part del recital ens traslladem cap al tombant de segle XX. Malgrat els anys que han passat respecte Schubert i Mendelssohn i la distància geogràfica que separa Debussy, Rakhmàninov i Strauss, els seus interessos no estan tan allunyats com podria semblar.

Fins i tot **Claude Debussy**, el compositor estilísticament més allunyat de la resta, ens proposa en les sis *mélodies* que escoltarem avui (totes elles, obres de joventut) temes similars als que ja hem escoltat. Així, *Voici que le printemps* és un cant de celebració de la primavera, talment com ho era *Hexenlied*. Aquí, la primavera s'encarna amb lleugeresa en un jove que passeja despreocupat pels seus dominis. A *Fantoches*, el compositor recull elements de la cultura popular; on abans hi havia elfs i bruixes, ara hi ha personatges de la *Commedia dell'arte*. *Romance*, una reflexió sobre l'amor perdut, és considerada sovint una obra menor, però té un encant que no hem de passar per alt. *Paysage sentimental* insisteix sobre la pèrdua; als paisatges esclatants

Richard Strauss
1864 — 1949

que celebren l' enamorament hi ha arribat l'hivern, amb un acompanyament que sovint desmenteix la nostàlgia dels versos. Per acabar aquest grup de *mélodies* tornem a la nit; *Mandoline*, la primera composta per Debussy amb un poema de Verlaine, és una serenata lleugera i festiva emmarcada en un quadre de Watteau.

Les sis cançons de l'op. 38 són les últimes que va compondre **Serguei Rakhmàninov**; la cinquena, **Son**, enllaça amb *Nacht und Träume* i ens parla també de la influència benèfica dels somnis, de les seves ales protectores i la «quietud màgica» que ens transmet tan bé el piano. La nostàlgia va impedir el compositor d'escriure més cançons un cop exiliat («En perdre la meva terra natal, em vaig perdre a mi mateix»); significativament, més de vint anys enrere havia escrit *Ne poi, krassavitsa, pri mne*, una bellíssima peça d'aïres orientals (ara sí, autèntics) on l'estepa, el seu paisatge, es converteix en un record dolorós. El cant, que per a Mendelssohn era un camí cap a la felicitat, per a Rakhmàninov reobre ferides. En canvi, el paisatge idíl·lic d'*Ostrovok*, tant inversemblant per al compositor com per al poeta, Shelley, no fa referència explícita a cap sentiment, «tant sols» és una imatge (i una delicada cançó). I sí, Rakhmàninov també ens concedeix un aire popular, més en el contingut que en el continent: el diàleg entre ells i elles a *Oni otvetxali*.

Richard Strauss entronca amb Mendelssohn en el caràcter dels seus *lieder*, compartint amb ell la bonhomia; poques vegades ens pertorba com ho fa Schubert. Aquesta connexió, conceptual i també musical, la sentim a un dels seus primers *lieder* (inèdit fins fa només seixanta anys), *Die erwachte Rose*, el somni d'una ponzella fet realitat en despertar, naturalment, a la primavera.

De nou primavera, il·lusió i tendresa a *Schlagende Herzen*, la contribució de caire popular de Strauss al programa, que ens descriu l'expectativa del retrobament. *Schlechtes Wetter* és l'únic *lied* d'aquest grup que s'allunya temporalment de la resta (contemporanis dels de Debussy i Rakhmàninov); està compost el 1918, quan el segle XIX s'ha acomiadat definitivament de la manera més crua. Aquí, Strauss recorre a la ironia de Heine per dibuixar una escena costumista gairebé absurda: hi sentim la pluja, la curiositat de l'observador, les passes vacil·lants de la mare, el pastís que fa olor de vals vienès, els rínxols de la filla indolent... no hi falta detall!

Tot seguit, i com si aquesta escena hagués estat un malson, ens arriba la tercera serenata del recital, *Ständchen*, magnífica, seductora com poques. I el darrer son, el del nen vetllat amorosament pel pare a *Meinem Kind*. El recital es clou amb dos *lieder* que, com l'*Àme évaporée* i *Paysage sentimental*, ens parlen de la pèrdua de l'amor: *Ich schwebe*, amb una melodia tan etèria com les ales dels àngels que menciona, i un altre dels grans *lieder* d'Strauss, *Allerseelen*; la nostàlgia d'aquest amor que vol reviure ni que sigui per un dia.

Lieder de Mendelssohn, Schubert, Debussy, Rakhmàninov i Strauss

FELIX MENDELSSOHN

(1809 — 1847)

Heinrich Heine

Auf Flügeln des Gesanges

Auf Flügeln des Gesanges,
Herzliebchen, trag' ich dich fort,
Fort nach den Fluren des Ganges,
Dort weiss ich den schönsten Ort.

Dort liegt ein rotblühender Garten
Im stillen Mondenschein;
Die Lotosblumen erwarten
Ihr trautes Schwesterlein.

Die Veilchen kichern und kosen,
Und schau'n nach den Sternen empor,
Heimlich erzählen die Rosen
Sich duftende Märchen in's Ohr.

Es hüpfen herbei und lauschen
Die frommen, klugen Gazell'n;
Und in der Ferne rauschen
Des heil'gen Stromes Well'n.

Dort wollen wir niedersinken
Unter dem Palmenbaum,
Und Lieb' und Ruhe trinken
Und träumen seligen Traum.

En les ales del cant

En les ales del cant,
et porto, estimada,
cap a les prades del Ganges,
conec allà el més bonic indret.

Hi ha un jardí enrojolat
a la tranquil·la llum de la lluna;
les flors de lotus esperen
la seva estimada germaneta.

Les violetes riuen i s'acaronen,
mirant cap a les estrelles;
les roses s'expliquen a cau d'orella,
secretament, contes perfumats.

Hi salten i paren l'orella
les pietoses i eixerides gaseles;
i en la llunyania murmuren
les ones del riu sagrat.

Allà davallarem
sota les palmeres,
i beurem amor i pau,
i tindrem somnis benaurats.

Thomas Moore
(versió alemanya de Ferdinand Freiligrath)

Venetianisches Gondellied

Wenn durch die Piazzetta
Die Abendluft weht,
Dann weisst du, Ninetta,
Wer wartend hier steht.

Du weisst, wer trotz Schleier
Und Maske dich kennt,
Du weisst, wie die Sehnsucht
Im Herzen mir brennt.

Ein Schifferkleid trag' ich
Zur selbigen Zeit,
Und zitternd dir sag' ich:
Das Boot ist bereit!

O komm jetzt, wo Lunen
Noch Wolken umzieh'n,
Lass durch die Lagunen,
Geliebte, uns flieh'n!

Heinrich Heine

Neue Liebe

In dem Mondenschein im Walde
Sah ich jüngst die Elfen reiten,
Ihre Hörner hört' ich klingen,
Ihre Glöcklein hört' ich läuten.

Ihre weissen Rösslein trugen
Gold'nes Hirschgeweih' und flogen
Rasch dahin; wie wilde Schwäne
Kam es durch die Luft gezogen.

Lächelnd nickte mir die Kön'gin,
Lächelnd im Vorüberreiten,
Galt das meiner neuen Liebe?
Oder soll es Tod bedeuten?

Cançó veneciana de gondoler

Quan a la placeta
ventegi la brisa del vespre,
llavors sabràs, Ninetta,
qui t'estarà esperant.

Sabràs qui et reconeix
malgrat vels i caretes,
sabràs com l'enyorança
em crema el cor.

Vestit de mariner
en aquest moment
et diré tremolós:
la barca està a punt!

Oh, vine ara, quan els núvols
ombregen la lluna,
Oh, vine ara, escapem-nos,
estimada, per la llacuna!

Nou amor

En el bosc a la llum de la lluna
vaig veure cavalcar els elfs recentment,
vaig sentir sonar els seus corns,
vaig sentir repicar les seves campanetes.

Els seus corserets blancs portaven
cornamentes daurades de cérvol i volaven
embriagats; com un cigne salvatge
arribà portada per l'aire.

La reina em saludà somrient,
somrient passà cavalcant,
és això el meu nou amor?
O significa la mort?

Ludwig Hölty

Andres Maienlied (Hexenlied)

Die Schwalbe fliegt,
Der Fröling siegt,
Und spendet uns Blumen zum Kranze!
Bald huschen wir
Lies' aus der Tür,
Und fliegen zum prächtigen Tanze!

Ein schwarzer Bock,
Ein Besenstock,
Die Ofengabel, der Wocken,
Reißt uns geschwind,
Wie Blitz und Wind,
Durch sausende Lüfte zum Brocken!

Um Beelzebub
Tanzt unser Trupp,
Und küßt ihm die kralligen Hände!
Ein Geisterschwarm
Faßt uns beim Arm,
Und schwinget im Tanzen die Brände!

Und Beelzebub
Verheißt dem Trupp
Der Tanzenden Gaben auf Gaben:
Sie sollen schön
In Seide gehn
Und Töpfe voll Goldes sich graben!

Ein Feuerdrach'
Umflieget das Dach
Und bringet uns Butter und Eier:
Die Nachbarn dann sehn
Die Funken wehn,
Und schlagen ein Kreuz vor dem Feuer.

Die Schwalbe fliegt
Der Frühling siegt,
Die Blumen erblühen zum Kranze.
Bald huschen wir
Leis' aus der Tur,
Juchheisa! zum prächtigen Tanze!

Altra cançó de maig (Cançó de bruixes)

Vola l'oreneta,
trionfa la primavera,
i ens regala flors per a garlandes;
aviat ens esmunyim
suaument per la porta
i volem cap a les esplèndides danses.

Un cabró negre,
el pal d'una escombra,
una furga de fogó,
ens arrossega veloç,
com el llamp i el vent,
pels aires murmuradors!

Al voltant de Belcebú,
dansa la nostra colla
i li besa les seves mans urpades!
Una turba fantasmal
ens agafa pel braç
i agita les flames tot ballant!

I Belcebú
promet als dansaires
regals i més regals:
aniran bellament
embolicats en seda,
i enterrats en marmites plenes d'or.

Un dragó de foc
voleteja pel sostre
i ens porta mantega i ous.
Després els veïns veuen
com creixen les flames,
i posen una creu davant del foc.

Vola l'oreneta,
trionfa la primavera,
floreixen les flors per a les garlandes.
Aviat ens esmunyim
suaument per la porta,
i ens alegrem amb esplèndides danses.

FRANZ SCHUBERT

(1797 — 1828)

Karoline Luise von Klenke

Heimliches Lieben

O du, wenn deine Lippen mich berühren,
So will die Lust die Seele mir entführen;
Ich fühle tief ein namenloses Beben
Den Busen heben.

Mein Auge flammt, Glut schwebt
auf meinen Wangen;
Es schlägt mein Herz ein unbekannt Verlangen;
Mein Geist, verirrt in trunkner
Lippen Stammeln,
Kann kaum sich sammeln.

Mein Leben hängt in einer solchen Stunde
An deinem süßen, rosenweichen Munde,
Und will, bei deinem trauten Armumfassen,
Mich fast verlassen.

O! dass es doch nicht ausser sich kann fliehen,
Die Seele ganz in deiner Seele glühen!
Dass doch die Lippen, die voll Sehnsucht brennen,
Sich müssen trennen!

Dass doch im Kuss' mein Wesen nicht zerfliesset,
Wenn es so fest an deinen Mund sich schliesset,
Und an dein Herz, das niemals laut darf wagen,
Für mich zu schlagen!

Marianne von Willemer

Suleika I

Was bedeutet die Bewegung?
Bringt der Ost mir frohe Kunde?
Seiner Schwingen frische Regung
Kühlt des Herzens tiefe Wunde.

Kosend spielt er mit dem Staube,
Jagt ihn auf in leichten Wölkchen,
Treibt zur sichern Rebenlaube
Der Insekten frohes Wölkchen.
Lindert sanft der Sonne Glühen,

Estimar secretament

Quan em toquen els teus llavis, Myrtil, el plaer transporta la meva ànima; sento com el meu pit tremola amb batecs dolços i inexpressables.

S'encenen els meus ulls; l'ardor puja a les meves galtes el meu cor batega amb anhels desconeguts; el meu esperit, perdut en els embriagadors balbuceigs dels llavis, a penes pot concentrar-se.

En un moment semblant depèn la meva vida de la teva dolça boca, suau i rosada, i amb la teva íntima abraçada quasi vol abandonar-me.

Ah! Si la meva ànima pogués fugir d'ella mateixa, i fondre's completament en la teva! I que els nostres llavis, ardents de desigs, no s'haguessin de separar!

Que el meu ésser no es desfés amb aquest bes, quan s'aferra tan fort a la teva boca, i al teu cor, que mai no gosarà batre intensament per a mi!

Primer cant de Suleika

Què significa aquesta agitació?
Em porta bones noves el vent de l'est?
El moviment refrescant de les seves ales
lenifica les profundes ferides del cor.

Juga acaroador amb la pols, aixecant-la en núvols lleugers, i empeny l'alegre munió d'insectes cap al protector ramatge de les vinyes. Mitiga dolçament l'ardor del sol,

Kühlt auch mir die heissen Wangen,
Küsst die Reben noch im Fliehen,
Die auf Feld und Hügel prangen.

Und mir bringt sein leises Flüstern
Von dem Freunde tausend Grüsse;
Eh' noch diese Hügel düstern,
Grüssen mich wohl tausend Küsse.

Und so kannst du weiter ziehen!
Diene Freunden und Betrübten.
Dort wo hohe Mauern glühen,
Dort find' ich bald den Vielgeliebten.

Ach, die wahre Herzenskunde,
Liebshauch, erfrishtes Leben
Wird mir nur aus seinem Munde,
Kann mir nur sein Atem geben.

Marianne von Willemer

Suleika II

Ach, um deine feuchten Schwingen,
West, wie sehr ich dich beneide:
Denn du kannst ihm Kunde bringen
Was ich in der Trennung leide!

Die Bewegung deiner Flügel
Weckt im Busen stilles Sehnen;
Blumen, Auen, Wald und Hügel
Stehn bei deinem Hauch in Tränen.

Doch dein mildes sanftes Wehen
Kühlt die wunden Augenlider;
Ach, für Leid müsst' ich vergehen,
Hofft' ich nicht zu sehn ihn wieder.

Eile denn zu meinem Lieben,
Spreche sanft zu seinem Herzen;
Doch vermeid' ihn zu betrüben
Und verbirg ihm meine Schmerzen.

Sag ihm, aber sag's bescheiden:
Seine Liebe sei mein Leben,
Freudiges Gefühl von beiden
Wird mir seine Nähe geben.

també em refresca les galtes enceses, i tot volant refresca encara les vinyes que lluen pels camps i pels turons.

I els seus tendres murmuris em porten mil salutacions de l'amic, abans que s'enfosqueixin aquests turons més de mil besos em saluden.

I ara pots continuar volant!
Serveix els amics i els entristits.
Allà on brillen aquells alts murs trobaré aviat l'estimat.

Ai, el missatge veritable del cor, l'hàlit amorós, la vida refrescant, m'arribaran només de la seva boca, només el seu alè me'ls pot transmetre.

Segon cant de Suleika

Ah, com envejo, vent de l'oest, les teves ales humides, car tu pots portar-li notícies de com sofreixo amb la separació!

El moviment de les teves ales desperta un tranquil enyor en el meu pit; les flors, els camps, els boscos i els turons s'omplen de llàgrimes amb el teu hàlit.

Però la teva brisa suau i dolça refresca les parpelles ferides; ai, em moriria de dolor si no esperés tornar-lo a veure!

Apressa't, doncs, cap a l'estimat, parla-li suaument al cor; però evita d'entristir-lo, i amaga-li les meves penes.

Digues-li, però digues-li discretament, que el seu amor és la meva vida, i que la seva proximitat em donarà una felicitació d'aparellament.

Matthäus von Collin

Nacht und Träume

Heil'ge Nacht, du sinkest nieder;
Nieder wallen auch die Träume,
Wie dein Mondlicht durch die Räume,
Durch der Menschen stille Brust.
Die belauschen sie mit Lust;
Rufen, wenn der Tag erwacht:
Kehre wieder, heil'ge Nacht!
Holde Träume, kehret wieder!

Karl Gottfried von Leitner

Die Sterne

Wie blitzen die Sterne so hell durch die Nacht!
Bin oft schon darüber vom Schlummer erwacht.
Doch schelt' ich die lichten Gebilde drum nicht,
Sie üben im Stillen manch heilsame Pflicht.

Sie wallen hoch oben in Engelgestalt,
Sie leuchten dem Pilger durch Heiden und Wald.
Sie schweben als Boten der Liebe umher,
Und tragen oft Küsse weit über das Meer.

Sie blicken dem Dulder recht mild ins Gesicht,
Und säumen die Tränen mit silbernem Licht.
Und weisen von Gräbern gar tröstlich und hold
Uns hinter das Blaue mit Fingern von Gold.

So sei denn gesegnet du strahlige Schar!
Und leuchte mir lange noch freundlich und klar!
Und wenn ich einst liebe, seid hold dem Verein,
Und euer Geflimmer lasst Segen uns sein!

Nit i somnis

Santa nit, quan tu arribes,
arriben també els somnis,
com el teu clar de lluna omple les cambres,
omple també el pit tranquil dels homes.
Ells t'espïen amb plaer,
i criden, quan es desperta el dia:
Torna, santa nit,
dolços somnis, torneu!

Les estrelles

Que clares brillen les estrelles de la nit!
M'han despertat sovint del meu son.
Però no censuro per això llurs lluents senyals,
car fan en silenci moltes obres sanïtoses.

Mentre bateguen allà dalt amb angèlica figura,
illuminen el pelegrí pels boscos i pels prats.
Suren pertot arreu com a missatgers d'amor,
i sovint porten besades més enllà dels oceans.

Miren dolçament la cara del malaurat,
i fistonegen les llàgrimes amb llum d'argent.
I mostren les tombes amb confiança i dolçor,
en les nits blaves, amb els seus dits d'or.

Sigues, doncs, beneïda, brillant munió!
I lluu per a mi clara i amable encara molt de temps.
I si un dia estimo, mira propici l'aparellament,
i que els teus centelleigs ens beneïxin!

CLAUDE DEBUSSY

(1868 — 1918)

Paul Burget

Voici que le printemps

Voici que le printemps, ce fils léger d'Avril,
Beau page en pourpoint vert brodé
de roses blanches.
Paraît, leste, fringant, et les poings
sur les hanches,
Comme un prince acclamé revient d'un long exil.

Les branches des buissons verdis rendent étroite
La route qu'il poursuit en dansant comme un fol;
Sur son épaule gauche il porte un rossignol,
Un merle s'est posé sur son épaule droite.

Et les fleurs qui dormaient sous les mousses
des bois
Ouvrent leurs yeux où flotte une ombre
vague et tendre,
Et sur leurs petits pieds se dressent,
pour entendre
Les deux oiseaux siffler et chanter à la fois.

Car le merle siffle et le rossignol chante :
Le merle siffle ceux qui ne sont pas aimés,
Et pour les amoureux languissants et charmés,
Le rossignol prolonge une chanson touchante.

Heus ací que la primavera

Heus ací que la primavera, aquest fill lleuger d'abril,*
bell patge en gipó verd brodat
de roses blanques,
apareix, àgil, elegant, amb els punys
en els malucs,
com un príncep aclamat que torna d'un llarg exili.

Les branques dels matolls reverdits fan estret
el camí que segueix dansant com un foll;
sobre l'espatlla esquerra porta un rossinyol,
i una merla s'ha posat sobre l'espatlla dreta.

I les flors que dormien sobre les moltes
dels boscos
obren els seus ulls on sura una ombra
vaga i tendre,
i s'aixequen sobre els seus peüets
per sentir
xiular i cantar a la vegada els dolços ocells.

Car la merla xiula i el rossinyol canta:
la merla xiula per aquells que no són estimats,
i per als enamorats làngüids i encisats,
el rossinyol allarga una cançó commovedora.

*La paraula «primavera» en francès, «printemps», té gènere masculí.

Paul Verlaine

Fantoches

Scaramouche et Pulcinella,
Qu'un mauvais dessein rassembla,
Gesticulent noirs sous la lune,

Cependant l'excellent docteur Bolonais
Cueille avec lenteur des simples
Parmi l'herbe brune.

Lors sa fille, piquant minois,
Sous la charmille, en tapinois,
Se glisse demi-nue,

En quête de son beau pirate espagnol,
Dont un langoureux rossignol
Clame la détresse à tue-tête.

Paul Bourget

Romance

L'âme évaporée et souffrante,
L'âme douce, l'âme odorante
Des lys divins que j'ai cueillis
Dans le jardin de ta pensée,
Où donc les vents l'ont-ils chassée,
Cette âme adorable des lys?

N'est-il plus un parfum qui reste
De la suavité celeste
Des jours où tu m'enveloppais
D'une vapeur surnaturelle,
Faites d'espoir, d'amour fidèle,
De béatitude et de paix?

Titelles

Scaramouche i Pulcinella,
que un mal designi ajuntà,
gesticulen malignes sota la lluna.

Però l'excellent doctor Bolonès,
cull lentament simples
entre l'herba bruna.

Llavors la seva filla, de carona picant,
sota la pèrgola, d'amagat,
s'esmuny mig nua,

a la recerca del seu bell pirata espanyol,
del que un melancòlic rossinyol
reclama l'angoixa a veu plena.

Romança

L'ànima evaporada i sofrant,
l'ànima dolça, l'ànima olorosa
dels lliris divins que he collit
al jardí del teu pensament,
doncs, on l'han caçat els vents
aquesta ànima adorable dels lliris?

No queda ni un perfum
de la suavitat celestial
dels dies que m'envoltaves
d'un vapor sobrenatural,
fet d'esperança, d'amor fidel,
de beatitud i de pau?

Paul Bourget

Paysage sentimental

Le ciel d'hiver, si doux, si triste, si dormant,
Où le soleil errait parmi des vapeurs blanches,
Était pareil au doux, au profond sentiment
Qui nous rendait heureux mélancoliquement
Par cet après-midi de baisers sous les branches.

Branches mortes qu'aucun souffle ne remuait,
Branches noires avec quelque feuille fanée.
Ah! que ta bouche s'est à ma bouche donnée
Plus tendrement encore dans ce grand bois muet,
Et dans cette langueur de la mort de l'année.

La mort de tout sinon de toi que j'aime tant.
Et sinon du bonheur dont mon âme est comblée,
Bonheur qui dort au fons de cette âme isolée,
Misterieux, paisible et frais commel'étang
Qui pâlisait au fond de la pâle vallée.

Paul Verlaine

Mandoline

Les donneurs de sérénades
Et les belles écouteses
Echangent des propos fades
Sous les ramures chanteuses.

C'est Tircis et c'est Aminte,
Et c'est l'éternel Clitandre,
Et c'est Damis qui pour mainte
Cruelle fait maint vers tendre.

Leurs courtes vestes de soie,
Leurs longues robes à queues,
Leur élégance, leur joie
Et leurs molles ombres bleues

Tourbillonnent dans l'extase
D'une lune rose et grise,
Et la mandoline jase
Parmi les frissons de brise.

— PAUSA —

21

Si us plau, no tombeu les pàgines fins que la cançó i el seu acompanyament hagin acabat.

Paisatge sentimental

El cel d'hivern, tan dolç, tan trist, tan dormant,
on el sol navega entre vapors blancs,
era semblant al sentiment dolç i profund
que ens feia melancòlicament feliços
en aquesta tarda de besos sota les branques.

Branques mortes que no agitava cap alè,
branques negres amb algunes fulles pansides.
Ah! que la teva boca es doni a la meva
més tendrament encara en aquest gran bosc callat,
en aquesta llangor de la mort de l'any.

La mort de tot menys de tu, a qui tant estimo,
i de la felicitat que omple la meva ànima,
una felicitat que dorm al fons d'aquesta ànima aïllada,
misteriosa, tranquil·la i fresca com l'estany
que empal·lidia al fons de la pàl·lida vall.

Mandolina

Els cantors de serenates
i les belles oients
intercanvien paraules insípides
sota els ramatges sonors.

És Tirsis i és Aminta,
i és l'etern Clitandre,
i és Damis que, cruel per a algunes,
fa versos tendres per a altres.

Llurs curts geccs de seda,
els ròssecs de llurs llargs vestits,
llur elegància, llur joia,
i llurs flonges ombres blaves

s'agiten en l'èxtasi
d'una lluna rosa i grisa,
i la mandolina murmura
entre els tremors de la brisa.

20

SERGUEI RAKHMÀNINOV

(1873 — 1943)

Fyodor Kuzmich Teternikov

Son*

V mire net nitxego
Dojdelenneie sna,
Txari iest u nego,
U nego tixina,
U nego na ustakh
Ni petxal i ni smekh,
I v bezdomnikh otxakh
Mnogo tainikh utekh.

U nego xiroki,
Xiroki dva krila,
I legki, tak liógki,
Kak polnotxnaia mgla.
Ne poniat, kak nessiot,
I kuda i na txem
On krilom ne vzmakhnet
I ne dvinet pletxom.

Aleksandr Puixkin

Ne poi, krassavitsa, pri mne*

Uvi! napominaiut mne
Tvoi jestokie napevi I step,
i notx — i pri lune
Txerti daliókoi, bednoi devi.

Ia prizrak mili, rokovoï,
Tebia uvidev, zabivaiu;
No ti poioix — i predo mnoi
Ilego ia vnov voobrajau.

Ne poi, krassavitsa, pri mne
Ti pessen Gruzi petxalnoi:
Napominaiut mne one
Druguii jizn i bereg dalni.

Un somni

No hi ha res
més desitjable
en el món que el somni.
Té una quietud màgica.
En els seus llavis no hi ha
tristor, ni riures,
ni hi ha ulls insondables,
i molts plaers ocults.

Té dues immenses ales,
tan lleugeres
com l'ombra de mitjanit.
És impenetrable
com es tenen,
i a on i sobre què;
no agitarà les seves ales,
i no mourà les seves espatlles.

Oh, no em cantis més, noia bonica

Oh, no em cantis més, noia bonica,
aquelles tristes cançons de Georgia;
em recorden
una altre vida i llunyanes platges.

Ai! El teu cant ardent
desperta tots els meus records
d'estepes, de nits, de clars de lluna
lluïnt per a una simple noia.

Veient-te puc oblidar
aquella imatge bella i fatal,
però quan cantes
torna a aixecar-se al meu davant.

Percy Bysshe Shelley
(versió russa de Konstantin Bal'mont)

Ostrovok*

Iz moria smotrit ostrovok,
Iego zelenie ukloni
Ukrassil trav gustikh venok,
Fialki, anemoni.
Nad nim spletaiusia listi,
Vokrug nego txut plesxut volni.
Derevia grustni, kak metxti,
Kak statui, bezmolvni.
Zdes iele dixit veterok,
Siuda groza ne doletaiet
I bezmiatejni ostrovok
Vsió dremllet, zassipaiet.

Victor Hugo
(Versió russa de Sergei Vasil'yevich)

Oni otvetxali*

Sprossili oni: “Kak v letutxikh txelnakh
Nam beloïu txaikoi skolzit na volnakh,
Txtob nas storolja nedognali”
“Grebite!” oni otvetxali.

Sprossili oni: “Kak zabit, navsegda,
Txto v mire iudolnom iest bednost, beda,
Txto iest v niom groza i petxali?”
“Zasnite!” oni otvetxali.

Sprossili oni: “Kak krassavits privletx
Bez txari: txtob sami na strastnuii retx
Oni nam v obiattia pali?”
“Liubite!” oni otvetxali.

*transcrit del ciríllic amb l'eina de transcripció
de Viquipèdia.

El petit illot

Hi havia un petit illot ple de gespa
amb anemones i violetes,
empedrat com un mosaic;
i la seva volta era de flors i fulles
que trenava l'alenada estival,
on cap sol, ni cap pluja, ni cap brisa
traspassa els pins i els arbres més alts,
cadascun una joia gravada,
cenyida per moltes ones blaves,
amb les que els núvols i les muntanyes
s'enfonsen en el blau del llac.

(traducció a partir de l'original anglès)

Com, deien ells

Com, deien ells,
amb les nostres baquetes,
fugir dels algutzirs?
Remeu, deien elles.

Com, deien ells,
oblidar querelles,
misèria i perills?
Dormiu, deien elles.

Com, deien ells,
encisar les noies
sense filtres subtils?
Estimeu, deien elles.

(traducció a partir de l'original francès)

RICHARD STRAUSS

(1864 — 1949)

Friedrich von Sallet

Die erwachte Rose

Die Knospe träumte von Sonnenschein,
Vom Rauschen der Blätter im grünen Hain,
Von der Quelle melodischem Wogenfall,
Von süßen Tönen der Nachtigall,
Von den Lüften, die kosen und schaukeln,
Von den Düften, die schmeicheln
und gaukeln und kosen.
Und als die Knospe zur Ros' erwacht,
Da hat sie milde durch Tränen gelacht
Und hat geschaut und hat gelauscht,
Wie's leuchtet und klingt, wie's duftet und rauscht.
Als all ihr Träumen nun wurde wahr,
Da hat sie vor süßem Staunen gebebt,
Und leis geflüstert: Ist mir's doch gar,
Als hätt' ich dies alles schon einmal erlebt.

Julius Bierbaum

Schlagende Herzen

Über Wiesen und Felder ein Knabe ging;
Kling klang, schlug ihm das Herz;
Es glänzt ihm am Finger von Golde ein Ring,
Kling klang, schlug ihm das Herz!
“Oh Wiesen, oh Felder, wie seid ihr schön!
Oh Berge, oh Täler wie schön!
Wie bist du gut, wie bist du schön,
Du gold'ne Sonne in Himmelsöh'n!”

La rosa desvetllada

Somniava la poncella la llum del sol,
murmuris de fulles en un bosc verd,
les melòdiques caigudes de l'aigua de la font,
les dolces tonades del rossinyol,
les brises que alenen, acaroadores,
els perfums que voletegen
afalagadors.
I quan la poncella es despertà rosa,
somrigué dolçament entre llàgrimes
i mirà i escoltà la lluíssor i l'harmonia,
i conegué la llum i el so, el perfum i el murmuri.
I quan tots els seus somnis foren realitat,
es posà a tremolar amb dolça admiració
i murmurà suaument: “És com si tot això
ho hagués viscut ja una vegada.”

Cors bategants

Un noi anava pels camps i pels prats,
cling-clang, li feia el cor;
lluïa al seu dit un anellet d'or,
cling-clang, li feia el cor.
“Oh camps, oh prats, que bells que sou!
Oh muntanyes, oh boscos, què bells que sou!
Què bo i què bell,
oh sol daurat del firmament!”

Schnell eilte der Knabe mit fröhlichem Schritt,
Kling klang, schlug ihm das Herz.
Nahm manche lachende Blume mit;
Kling klang, schlug ihm das Herz.
“Über Wiesen und Felder weht Frühlingswind,
Über Berge und Wälder weht
Frühlingswind,
Im Herzen mir innen weht Frühlingswind,
Der treibt zu dir mich leise, lind.”

Zwischen Wiesen und Feldern ein Mädcl stand,
Kling klang, schlug ihr das Herz,
Hielt über die Augen zum Schauen die Hand,
Kling klang, schlug ihr das Herz.
“Über Wiesen und Felder, über Berge
und Wälder,
Zu mir, zu mir schnell kommt er her,
O wenn er bei mir nur, bei mir schon wär'.
Kling klang, schlug ihr das Herz.”

Heinrich Heine

Schlechtes Wetter

Das ist ein schlechtes Wetter,
Es regnet und stürmt und schneit;
Ich sitze am Fenster und schaue
Hinaus in die Dunkelheit.

Da schimmert ein einsames Lichtchen,
Das wandelt langsam fort;
Ein Mütterchen mit dem Laternchen
Wankt über die Straße dort.

Ich glaube, Mehl und Eier
Und Butter kaufte sie ein;
Sie will einen Kuchen backen
Für's große Töchterlein.

Die liegt zu Haus im Lehnstuhl
Und blinzelt schläfrig ins Licht;
Die goldenen Locken wallen
Über das süße Gesicht.

El noi s'apressava amb llargues passes,
cling-clang, li feia el cor,
i collia algunes flors somrients,
cling-clang, li feia el cor.
“Una brisa primaveral alena pels camps i pels prats,
una brisa primaveral alena per les muntanyes
i els boscos,
Una brisa primaveral alena en el meu cor,
que m'empeny dolçament cap a tu!”

Una noia esperava entre els camps i els prats,
cling-clang, li feia el cor,
i mirava amb la mà damunt dels ulls,
cling-clang, li feia el cor.
“Pels camps i pels prats, per les muntanyes
i els boscos,
cap a mi, ve veloç cap a mi!
Ah, si ja fos aquí, si ja fos amb mi!
Cling-clang, li feia el cor.”

Mal temps

Quin temps més dolent,
plou, i trona, i neva;
estic assegut a la finestra
mirant enfora a l'obscuritat.

Brilla una llumeta solitària
que avança lentament;
és una mare amb una llàntia,
que camina pel carrer.

Em sembla que ha anat a comprar
farina, ous i mantega;
vol fer un pastís
per a la seva bella filleta.

Que seu a casa en la seva poltrona,
i parpelleja a la llum mig endormiscada,
amb els seus rulls daurats
caient-li damunt la seva dolça cara.

Adolf Friedrich von Schack

Ständchen

Mach auf, mach auf! doch leise, mein Kind,
Um Keinen vom Schlummer zu wecken!
Kaum murmelt der Bach, kaum zittert im Wind
Ein Blatt an den Büschen und Hecken;
Drum leise, mein Mädchen, daß nichts sich regt,
Nur leise die Hand auf die Klinke gelegt!

Mit Tritten, wie Tritte der Elfen so sacht,
Um über die Blumen zu hüpfen,
Flieg leicht hinaus in die Mondscheinnacht,
Zu mir in den Garten zu schlüpfen!
Rings schlummern die Blüten am rieselnden Bach
Und duften im Schlaf, nur die Liebe ist wach.

Sitz nieder! Hier dämmerts geheimnisvoll
Unter den Lindenbäumen.
Die Nachtigall uns zu Häupten soll
Von unseren Küssen träumen
Und die Rose, wenn sie am Morgen erwacht,
Hoch glühn von den Woneschauern der Nacht.

Custav Falke

Meinem Kinde

Du schläfst und sachte neig' ich mich
Über dein Bettchen und segne dich.
Jeder behutsame Atemzug
Ist ein schweifender Himmelsflug,
Ist ein Suchen weit umher,
Ob nicht doch ein Sternlein wär',
Wo aus eitel Glanz und Licht
Liebe sich ein Glückskraut bricht,
Das sie geflügelt herniederträgt
Und dir aufs weiße Deckchen legt.

Serenata

Obre, obre, estimada, però suaument,
per a no despertar ningú del seu son.
Quasi no murmura el rierol, quasi no agita el vent
una fulla en els arbustos i en les bardisses.
Per això, suaument, estimada, que res no es mogui,
posa suaument la mà al pany de la porta!

Camina poc a poc, com les passes dels elfs
quan salten sobre les flors,
vola lleugera a la llum del clar de lluna,
i vine a mí, al jardí!
Al voltant dormiten les flors prop del rierol
i perfumen el son. Només l'amor està despert!

Seu, aquí clareja secretament
sota els tillers.
El rossinyol, al nostre capçal,
somniairà els nostres petons,
i les roses, quan es despertin al matí,
es ruboritzaran per les delícies de la nit.

Al meu fill

Dorms, m'inclino silenciós
sobre el teu bressol i et beneixo.
Cada delicada respiració
és un alè celestial,
és una recerca més enllà,
com si no hi hagués una estrella
d'ufana llum i esplendor,
on l'amor cull l'herba de la felicitat,
que transporta amb les seves ales
i la deixa damunt de la teva blanca vànova.

Karl Friedrich Henckell

Ich schwebe

Ich schwebe wie auf Engelsschwingen,
Die Erde kaum berührt mein Fuß,
In meinen Ohren hör' ich's klingen
Wie der Geliebten Scheidegruß.

Das tönt so lieblich, mild und leise,
Das spricht so zage, zart und rein,
Leicht lullt die nachgeklung'ne Weise
In wonneschweren Traum mich ein.

Mein schimmernd' Aug'—indess mich füllen
Die süssesten der Melodien,—
Sieht ohne Falten, ohne Hüllen
Mein lächelnd Lieb' vorüberziehn.

Hermann von Gilm

Allerseelen

Stell auf den Tisch die duftenden Reseden,
Die letzten roten A stern trag herbei,
Und laß uns wieder von der Liebe reden,
Wie einst im Mai.

Gib mir die Hand, daß ich sie heimlich drücke,
Und wenn man's sieht, mir ist es einerlei,
Gib mir nur einen deiner süßen Blicke,
Wie einst im Mai.

Es blüht und duftet heut auf jedem Grabe,
Ein Tag im Jahr ist ja den Toten frei,
Komm am mein Herz, daß ich dich wieder habe,
Wie einst im Mai.

Volo

Volo com si tingués les ales d'un àngel,
la terra a penes si em frega els peus,
sento ressonar en les meves orelles
com un comiat de l'estimat.

Sona molt amable, dolç i suau,
amb paraules delicades, tímides i pures;
la melodia que retruny em bressola
com un somni deliciosament angoixós.

Mentre m'omple de les més dolces melodies,
els meus ulls refulgents
veuen passar sense ombres i sense vels
el meu amor somrient.

Dia de difunts

Deixa sobre la taula la reseda olorosa,
porta els últims àsters vermells,
i torna'm a parlar d'amor
com antany al maig.

Dóna'm la mà perquè l'acaroni en silenci,
i no em fa res que ens vegin.
Dóna'm una sola de les teves mirades amoroses,
com antany al maig.

En cada tomba hi ha avui flors i olors,
un dia a l'any els morts són lliures,
torna al meu cor, que et torni a abraçar
com antany al maig.

Traduccions de Manuel Capdevila i Font

AGRAÏMENTS

Patrocinador principal

Amb el suport de

Amb l'ajut de

MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE

Diputació de Girona

Ajuntament de Vilabertran

Amb el patrocini de

Amb la col·laboració de

Audi
Autopodium
Club del Popol Català

Mitjans col·laboradors

Gràcies a

Liederabend · Nord Produccions i Events · Parròquia de Santa Maria de Vilabertran
Temps de Música

Disseny

Mucho

Il·lustracions

Ricard Jorge
@richi_jp

Partners internacionals

Heidelberger Frühling · Schubertiade · Wigmore Hall

Organitza

Associació
Franz Schubert
Barcelona

